

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W POZNANIU**

Poznań, dnia 11 października 2019 r.

3001-IWW1.0921.17.2019.3
UNP 3001-19-109790

Egzemplarz nr 1

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI	
Sporządzone na podstawie art. 52 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. nr 185, poz. 1092 ze zm.).	
Nazwa i adres kontrolowanego urzędu	
Urząd Skarbowy w Środzie Wielkopolskiej ul. Harcerska 2, 63-000 Środa Wielkopolska	
Naczelnik kontrolowanego urzędu	
Pani Dorota Baranowska.	
Imienne upoważnienie do przeprowadzenia kontroli	
Upoważnienie nr 27/2019 z dnia 12 lipca 2019 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu. Upoważnienie nr 34/2019 z dnia 28 sierpnia 2019 r. wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu.	
Wpis do książki kontroli	
Kontrola w trybie uproszczonym wpisana pod pozycją nr 1/2019.	
Koordynator kontroli – imię, nazwisko i stanowisko służbowe	
Magdalena Stejbach - Starszy ekspert skarbowy.	
Kontrolerzy – imię, nazwisko i stanowisko służbowe	
1.	Magdalena Stejbach – Starszy ekspert skarbowy,

2.	Małgorzata Czekaj – Starszy ekspert skarbowy,
3.	Agata Wciórka – Kierownik Działu.
Data rozpoczęcia czynności kontrolnych	29 lipca 2019 r.
Data zakończenia czynności kontrolnych	10 września 2019 r.
Tryb kontroli	
Uproszczony.	
Zakres kontroli	
Przedmiot kontroli	Poprawność i terminowość pierwszej rejestracji dla potrzeb podatku VAT przez Naczelnika Urzędu Skarbowego, w oparciu o przepisy prawa i procedury Ministerstwa Finansów.
Okres objęty kontrolą	Od 1 lipca 2018 r. do 30 czerwca 2019 r.
Obszar działalności, ryzyko, proces	
<p>Obszar: Obsługa podatnika. Proces : Rejestrowanie i umożliwianie działalności i działań. Ryzyko: Słaba komunikacja w organizacji.</p> <p>Obszar: Kontrola. Proces: Eliminowanie nielegalnych działań i nieprawidłowości w legalnej działalności podmiotów. Ryzyko: Brak bieżącego wykreślenia podmiotów z rejestru podatników VAT.</p>	
OPIS USTALONEGO STANU FAKTYCZNEGO ORAZ JEGO OCENA	

1. Informacje dotyczące kontroli zewnętrznych, które powinny być przesyłane do wiadomości Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu

Informacje dotyczące kontroli zweryfikowano na podstawie książki kontroli, w której odnotowywane są każdorazowo wszystkie informacje dotyczące odbywających się w Urzędzie Skarbowym kontroli zewnętrznych.

Nie stwierdzono kontroli dotyczących badanego obszaru, prowadzonych przez zewnętrzne organy kontroli.

2. Uregulowania wewnętrzne w kontrolowanym zakresie

Zakres zadań komórek organizacyjnych, zasady organizacji pracy, zakres nadzoru sprawowanego przez Naczelnika i jego Zastępcę zostały określone w Regulaminie organizacyjnym

Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej, stanowiącym Załącznik nr 29 do Zarządzenia Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 9 marca 2017 r., w sprawie nadania regulaminów organizacyjnych urzędów skarbowym województwa wielkopolskiego, zmienionego Zarządzeniem nr 24/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 27 lutego 2018 r.

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie obowiązywała Wewnętrzna Procedura Postępowania nr 2/2017 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie zasad ewidencjonowania podmiotów. Nie wszystkie zapisy niniejszego dokumentu są zgodne z zapisami zawartymi w procedurze w zakresie rejestracji VAT, przekazanej do stosowania zaleceń w niej zawartych przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej przy piśmie z dnia 7 września 2017 r. nr DPP1.8622.9.2017, m.in. w zakresie Oceny Ryzyka Rejestracyjnego Podmiotu WRO-system SKORP-Rejestracja.

3. Kontrolę przeprowadzono m.in. w zakresie stosowania:

- przepisów ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników,
- przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa,
- przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług,
- „Wytycznych do organizacji prac urzędów skarbowych w zakresie podatku od towarów i usług” – marzec 2016 r.,
- Procedury postępowania w sprawie prowadzenia rejestru podatników podatku od towarów i usług przekazanej pismem DPP1.8622.9.2017 z dnia 7 września 2017 r.
- Procedury postępowania w sprawie analizy ryzyka rejestracji podmiotu przekazanej pismem DPP1.8062.121.2018 z dnia 4 czerwca 2018 r. Zauważa się, że przedmiotowa procedura zastępuje Procedurę postępowania w sprawie analizy ryzyka rejestracji podmiotu opartą na Karcie Oceny Ryzyka Rejestracji Podmiotu (KORRP), udostępnioną przy piśmie nr DPP1.8622.9.2017 z dnia 7 września 2017 r.

4. Działanie organu podatkowego w zakresie prawidłowej rejestracji podatników dla podatku VAT

Celem dokonania typowania podmiotów do kontroli, przedłożono wykazy „Podmioty rejestrujące się do VAT – działania weryfikacyjne” z określonym poziomem ryzyka (wysoki, podwyższony, akceptowalny) rejestracji podmiotu w okresie od 1 lipca 2018 r. do 30 czerwca 2019 r. dla 280 podatników, które stanowią jednocześnie sprawozdania.

Niniejszy obowiązek sprawozdawczy został nałożony na naczelników urzędów skarbowych województwa wielkopolskiego pismem z dnia 23 maja 2017 r.

Poziom Ryzyka Rejestracji VAT

Lp.	Wyszczególnienie	II półrocze 2018 r.	I półrocze 2019 r.
1.	Akceptowalny poziom ryzyka	114	140
2.	Podwyższony poziom ryzyka	14	3
3.	Wysoki poziom ryzyka	5	5

Z powyższych wykazów wybrano metodą doboru losowego łącznie 20 podmiotów (co stanowi 14% w stosunku do grupy podatników, którym sporządzono Karty oceny ryzyka rejestracji za okres objęty kontrolą):

- z ryzyka wysokiego 8,
- z ryzyka podwyższonego 1,
- z ryzyka akceptowalnego 11.

Ryzyko wysokie

Na podstawie danych o podmiotach zarejestrowanych o określonym wysokim ryzyku, uzyskanych z Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Identyfikacji i Weryfikacji Poprawności Rejestracji Podatników zestawiono i porównano dane dotyczące podjętych działań przez organ w stosunku do podatników za okres od 1 lipca 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. i od 1 czerwca 2019 r. do 30 czerwca 2019 r.

Okres	Liczba podmiotów zaliczonych do grupy ryzyka wysokiego	Wezwanie do uzupełnienia braków formalnych	Czynności sprawdzające z udziałem podatnika	Ogłędziny	Kontrola podatkowa
		w tym liczba podmiotów, które nie zostały zarejestrowane w wyniku nieusunięcia braków formalnych	w tym liczba podmiotów, które nie zostały zarejestrowane/ wykreślone z rejestru podatników w wyniku czynności sprawdzających	w tym liczba podmiotów, które nie zostały zarejestrowane/ wykreślone z rejestru podatników w wyniku ogłędzin	w tym liczba podmiotów, które nie zostały zarejestrowane/ wykreślone z rejestru podatników w wyniku kontroli podatkowej
01.07.2018 r. 31.12.2018 r. II półrocze 2018 r.	5	1	0	4	0
		0	0	0	0
01.06.2019 r. 30.06.2019 r. I półrocze 2019 r.	5	0	0	5	1
		0	0	0	1

Z powyższego zastawienia wynika, iż w kontrolowanym okresie, tj. II półrocze 2018 r. i I półrocze 2019 r. sporządzono 10 Ocen Ryzyka Rejestracyjnego dla podmiotów zaliczonych do grupy ryzyka wysokiego.

Organ:

- wezwał do uzupełnienia braków formalnych 1 podmiot zaliczony do grupy ryzyka wysokiego,
- nie przeprowadził czynności sprawdzających z udziałem podatnika,
- przed zarejestrowaniem podatników jako czynnych podatników od towarów i usług przeprowadził 5 wizji lokalnych w I półroczu 2019 r. w stosunku do 5 podmiotów rejestrujących się do VAT, mniej o 1 wizję lokalną miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w stosunku do II półrocza 2018 r. pomimo 5 podmiotów rejestrujących się do VAT.

W 1 przypadku nie przeprowadził wizji lokalnej z uwagi na fakt, że wobec podatnika przeprowadzono kontrolę podatkową, w toku której potwierdzono miejsce prowadzenia działalności. Kontrola podatkowa wobec podatnika przeprowadzana była w I półroczu 2018 r. w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych. W toku tej kontroli stwierdzono, że podatnik przekroczył limit obrotów i wszczęto kolejną kontrolę w zakresie podatku VAT za okres od stycznia 2017 r. do grudnia 2017 r. Po zakończeniu tej kontroli podatnik złożył zgłoszenie rejestracyjne VAT-R.

- przeprowadził 1 kontrolę podatkową podmiotu o wysokim ryzyku rejestracji w I półroczu 2019 r. stwierdzając, że zgłoszenie to jest nierzetelne. Naczelnik Urzędu Skarbowego wydał decyzję o odmowie rejestracji na podstawie art. 96 ust. 4 ustawy o podatku od towarów i usług.

Poddano szczegółowemu badaniu za okres objęty kontrolą 8 podatników rejestrujących się do VAT, którym przeprowadzono Ocenę Ryzyka Rejestracyjnego Podmiotu WRO-system moduł SKORP – *Rejestracja z oceną wysokiego ryzyka rejestracji podmiotu.*

We wszystkich badanych przypadkach Ocenę Ryzyka Rejestracyjnego Podmiotu WRO-system moduł SKORP przeprowadzono przed zarejestrowaniem podmiotu w podatku VAT, co jest zgodne z Procedurą postępowania w sprawie analizy ryzyka rejestracji podmiotu. *Warszawa, maj 2018 r.*

Wydruki z WRO-system w zakresie oceny ryzyka rejestracyjnego podmiotu są załączane do akt rejestracyjnych podatnika.

Podmioty, u których zostało określone ryzyko jako „wysokie” zostały poddane czynnościom sprawdzającym bez udziału podatnika. Podjęte działania dokumentowane były w formie notatki z przeprowadzanych czynności sprawdzających. Zakres czynności sprawdzających w przypadku ryzyka wysokiego dotyczył ryzyka bankowego STIR i braku rachunku bankowego. Ustalenia oparte zostały na podstawie dostępnych systemów (LEX, WRO-system), w wyniku, których nie stwierdzono przesłanek do zaklasyfikowania podatników do wysokiego ryzyka.

W trakcie weryfikacji kompletności akt rejestracyjnych z danymi wprowadzonymi do systemu POLTAX nie stwierdzono rozbieżności. Niemniej jednak, w 1 na 8 przypadków w VAT-R, który wpłynął do Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej znajdowały się nie poprawione przez podatnika błędnie zaznaczone pozycje (poz. 44 - tj. okoliczności określające obowiązek podatkowy i poz. 51, tj. informacje dotyczące składania deklaracji) – wprowadzone do systemu już prawidłowo. Sytuacja ta nie miała wpływu na dokonanie rejestracji.

Od sierpnia 2016 r. organy podatkowe zostały zobowiązane do podejmowania czynności weryfikacyjnych w terenie – przed zarejestrowaniem w rejestrze VAT – w stosunku do wszystkich podmiotów prowadzących działalność gospodarczą i zgłaszających się z tego tytułu do rejestracji na potrzeby podatku od towarów i usług. W trakcie analizy danych w przypadku pierwszej rejestracji na potrzeby podatku od towarów i usług przed zarejestrowaniem podatnika, któremu przypisano wysoki poziom ryzyka zawsze dokonywano sprawdzenia, czy podmiot znajduje się pod adresem rejestracyjnym i/lub miejsc prowadzenia działalności gospodarczej.

Pobierano dokumenty potwierdzające posiadanie przez podmiot tytułu prawnego do lokalu (m.in. akt notarialny, umowa najmu, umowa dzierżawy, wypis z księgi wieczystej) lub zobowiązano do dostarczenia stosownego dokumentu. Z dokonanych czynności sporządzano protokół na okoliczność sprawdzenia czy pod zgłoszonym adresem/adresami prowadzona jest działalność gospodarcza.

Ponadto, w 1 przypadku w stosunku do podmiotu o wysokim ryzyku rejestracji, Naczelnik Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej zwrócił się do Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań – Wilda o zweryfikowanie adresu siedziby prowadzenia działalności gospodarczej w wyniku czego przekazano adnotację służbową w zakresie wizji lokalnej.

Proces rejestracji podatnika VAT zakwalifikowanego do grupy ryzyka wysokiego objętych próbą trwał od 6 do 24 dni.

Analiza zebranych informacji w 1 przypadku nie uwzględniała zgodności i spójności podanych danych rejestracyjnych powiązanych ze wskazanym miejscem prowadzenia działalności, co ma swoje odzwierciedlenie w składanych deklaracjach „zerowych” w związku z czym zachodzą przesłanki wykreślenia podmiotu z rejestru podatników VAT z powodu składania deklaracji, w których podatnik nie wykazał sprzedaży lub nabycia towarów art. 96 ust. 9a pkt 3 ustawy o podatku od towarów i usług.

Na podstawie obowiązującego od 1 stycznia 2017 r. przepisu art. 96 ust. 4a ustawy o podatku od towarów i usług w II półroczu 2018 r. i w I półroczu 2019 r. nie odnotowano w zakresie ryzyka wysokiego podmiotów nie zarejestrowanych do VAT.

W trakcie niniejszej kontroli sprawdzono terminowość wydawanych Potwierdzeń zarejestrowania podmiotu jako podatnika VAT UE. Stwierdzono, iż spośród 8 podmiotów o określonym ryzyku wysokim, 4 podmioty wystąpiły o rejestrację jako podatnik VAT UE. Rejestracja (data utworzenia) ww. podmiotów w VIES była tożsama z datą wydania Potwierdzenia zarejestrowania podmiotu jako podatnika VAT UE.

Ryzyko podwyższone, akceptowalne

Na podstawie danych o podmiotach zarejestrowanych o określonym podwyższonym /akceptowalnym ryzyku uzyskanych z komórki SKA zestawiono i porównano dane dotyczące podjętych działań przez organ w stosunku do podatników za okres od 1 lipca 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. i od 1 czerwca 2019 r. do 30 czerwca 2019 r.

Okres	Liczba podmiotów zaliczonych do grupy ryzyka akceptowalnego/podwyższonego	Wezwanie do uzupełnienia braków formalnych	Czynności sprawdzające z udziałem podatnika	Ogłędziny	Kontrola podatkowa
		w tym liczba podmiotów które nie zostały zarejestrowane w wyniku nieusunięcia braków formalnych	w tym liczba podmiotów , które nie zostały zarejestrowane/ wykreślone z rejestru podatników w wyniku czynności sprawdzających	w tym liczba podmiotów, które nie zostały zarejestrowane/wykreślone z rejestru podatników w wyniku ogłędzin	w tym liczba podmiotów, które nie zostały zarejestrowane/wykreślone z rejestru podatników w wyniku kontroli podatkowej
01.07.2018 r. 31.12.2018 r.	128	34	0	124	0
		0	0	0	0
01.06.2019 r. 30.06.2019 r.	143	31	0	137	0
		0	0	0	0

Z powyższego zastawienia wynika, iż w kontrolowanym okresie, tj. II półrocze 2018 r. i I półrocze 2019 r. organ sporządził 271 Ocen Ryzyka Rejestracyjnego dla podmiotów zaliczonych do grupy ryzyka akceptowalnego/podwyższonego.

Organ:

- wezwał 65 podmiotów do uzupełnienia braków formalnych,
- nie przeprowadził czynności sprawdzających z udziałem podatnika,
- w kontrolowanym okresie organ nie przeprowadził kontroli podatkowych u podmiotów zaliczonych do ryzyka akceptowalnego/podwyższonego,
- przed zarejestrowaniem 271 podatników jako czynnych podatników od towarów i usług przeprowadził 261 wizji lokalnych.

Zwrócono się z zapytaniem do kierownika Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Identyfikacji i Weryfikacji Poprawności Rejestracji Podatników o wyjaśnienia w związku z niedostateczną ilością ogłędzin w stosunku do podmiotów nowo rejestrujących się do podatku od towarów i usług - na tę okoliczność Kierownik Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Identyfikacji i Weryfikacji Poprawności Rejestracji Podatników złożyła wyjaśnienia.

Powody nie przeprowadzenia wizji w II półroczu 2018 r. (4):

- w 1 przypadku odstąpiono od czynności weryfikacyjnych z uwagi na specyfikę działalności (najem); podatnik przedłożył akt notarialny dotyczący nabycia nieruchomości,

- w 3 przypadkach odstąpiono od wizji z uwagi na rejestrację gospodarstwa rolnego; podatnicy przedłożyli dokumenty potwierdzające tytuł prawny do posiadanego gospodarstwa.

Powody nie przeprowadzenia wizji w I półroczu 2019 r. (6):

- w 2 przypadkach odstąpiono od wizji z uwagi na rejestrację gospodarstwa rolnego; podatnicy przedłożyli dokumenty potwierdzające tytuł prawny do posiadanego gospodarstwa,
- w 1 przypadku odstąpiono od czynności weryfikacyjnych z uwagi na specyfikę działalności (najem); podatnik przedłożył tytuł prawny do nieruchomości,
- w 3 przypadkach odstąpiono od czynności weryfikacyjnych z uwagi na specyfikę działalności (podatnicy świadczący wyłącznie usługi za granicą).

Decyzja o odstąpieniu od dokonania sprawdzenia siedziby i/lub miejsc prowadzenia działalności akceptowana była każdorazowo przez Naczelnika Urzędu.

Poddano szczegółowemu badaniu, ogółem 12 akt podatników o akceptowalnej/podwyższonej ocenie ryzyka rejestracji podmiotu WRO-system, SKORP-Rejestracja.

W trakcie weryfikacji kompletności akt rejestracyjnych z danymi wprowadzonymi do systemu POLTAX nie stwierdzono rozbieżności. Dla każdego podmiotu o podwyższonym/akceptowalnym ryzyku przyjętego do niniejszej kontroli została sporządzona Ocena Ryzyka Rejestracji przed zarejestrowaniem podmiotu w podatku od towarów i usług i załączona do akt podatnika.

W badanej próbie 12 spraw, w 10 stwierdzono przeprowadzenie czynności mających na celu sprawdzenie, czy pod zgłoszonym adresem prowadzona jest działalność gospodarcza. W 2 przypadkach odstąpiono od sprawdzenia siedziby i/lub miejsc prowadzenia działalności z powodu:

- zakupu lokalu do celów najmu, który nastąpił w drodze aktu notarialnego w dniu 14.12.2018 r.; odstąpiono od przeprowadzenia wizji,
- rejestracji gospodarstwa rolnego.

Spośród 12 spraw w 11 włączono do akt rejestracyjnych tytuł prawny do lokalu. W 1 natomiast podatnik złożył oświadczenie, iż prowadzi działalność w domu należącym do żony, podając numer księgi wieczystej.

Ponadto, w stosunku do 1 podmiotu o podwyższonym ryzyku rejestracji, Naczelnik Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej zwrócił się do Naczelnika Urzędu Skarbowego Poznań – Winogrody o zweryfikowanie adresu spoza właściwości miejscowej tut. Urzędu w wyniku czego

przekazano adnotację służbową w zakresie wizji lokalnej.

W trakcie analizy dokumentów źródłowych oraz danych w systemie POLTAX, stwierdzono, iż od daty wpływu VAT-R do Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej do daty zarejestrowania podatnika VAT upłynęło od 2 do 24 dni.

Spośród 12 badanych podatników, 2 wystąpiło o rejestrację jako podatnik VAT UE. Dla obu podmiotów data utworzenia w systemie VIES była tożsama z datą wydania Potwierdzenia zarejestrowania podmiotu jako podatnika VAT UE.

Stwierdzone uchybienia nie miały odniesienia do ryzyk określonych w Rejestrze ryzyk dotyczących kontrolowanego Urzędu na 2018 r. i 2019 r.

5. Prawidłowość wykorzystania przez urząd skarbowy informacji zawartych w dostępnych narzędziach informatycznych w bieżącym monitorowaniu podatników zarejestrowanych do VAT

– Próbę wytypowano w oparciu o Raport z aplikacji e-ORUS „Wykaz niezłożonych deklaracji VAT-7 wg częstotliwość składania”, w którym jako kryterium wskazuje się:

- częstotliwość składania deklaracji: M - Miesiąc,
- okres: 11
- rok: 2018

Podmioty wytypowane do kontroli:

Raport zawiera 23 pozycje „Osoby fizyczne” – wytypowano co 3 pozycję: 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23 – 12 pozycji.

Raport zawiera 6 pozycje „Organizacje” wytypowano 2 pozycje: 1, 5, – 2 pozycje.

– W przypadkach, gdy podatnik mimo podjętych działań przez Urząd Skarbowy dopuszczał się dalszej zwłoki w składaniu deklaracji, prowadzono czynności sprawdzające w zakresie podstaw do wykreślenia podatnika z rejestru jako podatnika VAT w oparciu o raport „Wykaz niezłożonych deklaracji VAT-7 wg częstotliwości składania”.

- Próbą objęto wykaz podatników spełniających warunki do wykreślenia z rejestru podatku od towarów i usług na podstawie analizy dotyczących brakujących deklaracji VAT za październik, listopad, grudzień 2018 r.

Z wyjaśnień Naczelnika Urzędu Skarbowego wynika, iż „za miesiące październik i grudzień 2018r. nie przekazano informacji do Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Identyfikacji i Weryfikacji Poprawności Rejestracji Podatników z uwagi na brak przypadków

kwalifikujących się do wykreślenia podatników z rejestru podatku od towarów i usług z tytułu niezłożonych deklaracji za 6 kolejnych miesięcy lub 2 kolejne kwartały”.

- Próbą objęto wykaz podatników spełniających warunki do wykreślenia z rejestru VAT i VAT UE na podstawie analizy raportu e-ORUS „Wykaz VAT-7 zerowe przez x msc” 13 pozycji, sporządzony 3 grudnia 2018 r. przez pracownika US Środa Wielkopolska o parametrach naliczania raportu: ROK: 2018
Data początku: 01.08.2018 r.
Data końca: 31.10.2018 r.

5.1 Monitorowanie obowiązku składania deklaracji VAT

Zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi w toku kontroli przez Naczelnika i kierowników – weryfikacją wywiązywania się podatników z obowiązku składania deklaracji podatkowych dla podatku VAT oraz sporządzanie raportów dotyczących niezłożonych deklaracji VAT był Referat Obsługi Bezpośredniej (SOB). Raporty te były sporządzane regularnie na początku każdego miesiąca, po wcześniejszym obsłużeniu wszystkich deklaracji VAT w SP*ED i ich przetworzeniu w POLTAX. Do tego celu wykorzystywano raport z aplikacji e-ORUS „Wykaz niezłożonych deklaracji VAT-7 wg częstotliwość składania”, który wykonywano co miesiąc dla deklaracji miesięcznych i odrębnie, po każdym kwartale.

Weryfikacja podatników, którzy przez 6 kolejnych miesięcy lub 2 kolejne kwartały składali deklaracje, w których nie wykazali sprzedaży lub nabycia towarów lub usług z kwotami podatku do odliczenia, jak również weryfikacja pod kątem braku kontaktu z podatnikiem lub jego pełnomocnikiem lub nie stawiania się na wezwania - prowadzona była przez pracowników komórki Referat Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Identyfikacji i Weryfikacji Poprawności Rejestracji Podatników (SKA).

W toku kontroli opierając się na raportach sporządzonych i przedłożonych do kontroli z aplikacji e-ORUS z danych wprowadzonych do systemu POLTAX dotyczących deklaracji VAT-7 i VAT-7K za listopad 2018 r. złożonych po ustawowym terminie wytypowano 14 podatników. Zbadana próba stanowiła 48% deklaracji złożonych po ustawowym terminie z przyjętego do weryfikacji listopada 2018 r. „Wykaz niezłożonych deklaracji VAT-7 wg częstotliwości składania”.

Urząd podejmował działania zmierzające do weryfikacji przyczyn i okoliczności złożenia deklaracji po terminie. Przeprowadzenie czynności weryfikacyjnych odnotowywano w raportach, a w przypadkach wymagających wezwania podatnika do złożenia właściwego dokumentu,

sporządzano odpowiednie pisemne wezwanie lub fakt skontaktowania się z samym podatnikiem uwzględniono przy danych podatnika w raporcie. Rozmowy telefoniczne nie były odzwierciedlane w systemach informatycznych.

Ponadto, Organ podejmował decyzje, co do konsekwencji czynu w kontekście konieczności wygenerowania wniosku o ukaranie podatnika na podstawie przepisów karnych skarbowych, w tym także w trakcie trwania kontroli.

W wyniku przeprowadzonej analizy, stwierdzono działania Urzędu w stosunku do podatników, którzy nie złożyli deklaracji za dane okresy rozliczeniowe i nie reagują na wezwania Organu, co stanowiło przesłankę do wykreślenia z urzędu z rejestru podatników VAT. Na tę okoliczność Referat Obsługi Bezpośredniej (SOB) w Urzędzie Skarbowym w Środzie Wielkopolskiej dnia 11 stycznia 2019 r. przekazał do Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Identyfikacji i Weryfikacji Poprawności Podatników (SKA) „Wykaz podmiotów spełniających warunki do wykreślenia z podatku VAT na podstawie analizy dotyczących brakujących deklaracji VAT za XI 2018 r.”, który zawiera 5 podmiotów.

Wykreśleń podmiotów z rejestru VAT dokonano po ustaleniu przesłanek określonych w art. 96 ustawy o podatku od towarów i usług, a dane podatników wykreślonych z rejestru VAT umieszczono w Bazie Podmiotów Szczególnych, jako podmioty niezarejestrowane lub wykreślone. Spośród ww. podmiotów, 4 wykreślono na podstawie art. 96 ust. 9a pkt 2 ustawy o podatku od towarów i usług – brak deklaracji (6 miesięcy/2 kwartały) i 1 na podstawie art. 96 ust. 9 pkt 4 ustawy o podatku od towarów i usług – nie stawia się na wezwanie.

Po analizie ww. podmiotów stwierdzono, iż w 1 przypadku dokonano wykreślenia podatnika z rejestru VAT ze znacznym opóźnieniem. Podatnik składał deklaracje „zerowe” od kwietnia 2017 r. a wykreślono 31 stycznia 2019 r. na podstawie art. 96 ust. 9 a pkt. 2 ustawy o podatku od towarów i usług – brak deklaracji (6 miesięcy/2 kwartały). W stosunku do ww. podmiotu zachodziły przesłanki wcześniejszego wykreślenia z rejestru podatników VAT z powodu składania deklaracji, w których podatnik nie wykazał sprzedaży lub nabycia towarów art. 96 ust. 9a pkt 3 ustawy podatku od towarów i usług. Podmiot winien być wykreślony w listopadzie 2017 r.

Zatem, biorąc pod uwagę treść powyższej regulacji Urząd winien prowadzić stałą kontrolę ciągłości i terminowości składanych deklaracji, wyjaśniać przyczyny braku deklaracji i podejmować działania o charakterze weryfikującym wraz z uwzględnieniem analizy danych zawartych w deklaracjach VAT-7, VAT-7K.

W Urzędzie do weryfikacji/analizy danych o podatnikach do wykreślenia z rejestru VAT UE zaangażowana była 1 osoba - pracownik komórki Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Identyfikacji i Weryfikacji Poprawności Rejestracji Podatników Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej (SKA).

Identyfikowanie podmiotów kwalifikujących się do wykreślenia z powodu złożenia za kolejne miesiące lub kwartał deklaracji, w których nie została wykazana sprzedaż lub nabycie towarów z kwotami podatku do odliczenia (składania „zerowych” deklaracji VAT) umożliwiła aplikacja e-ORUS, raport „Wykaz VAT-7 zerowe przez x msc”.

Przedłożono do kontroli raport o parametrach naliczania 01.08.2018 r. – 31.10.2018 r. sporządzony 3 grudnia 2018 r. przez pracownika Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Identyfikacji i Weryfikacji Poprawności Rejestracji Podatników.

Szczegółowym badaniem objęto 13 spraw, tj. 100% próby z ww. raportu, w których podatnicy zostali wykreśleni z urzędu z rejestru podatników VAT UE, a w niektórych przypadkach również z rejestru podatników VAT. Na podstawie ww. raportu wykreślono z urzędu z rejestru VAT UE na podstawie art. 97 ust. 15 ustawy o podatku od towarów i usług 13 podmiotów.

Zgodnie z art. 97 ust. 15 ustawy o podatku od towarów i usług, w przypadku gdy podmiot, o którym mowa w ust. 1-3, złoży za 3 kolejne miesiące lub kwartał deklaracje, o których mowa w art. 99 ust. 1, 2 lub 3, w których nie wykazał sprzedaży lub nabycia towarów lub usług z kwotami podatku do odliczenia, naczelnik urzędu skarbowego wykreśla z urzędu ten podmiot z rejestru jako podatnika VAT UE i powiadamia go o wykreśleniu.

W wyniku przeprowadzonych analiz stwierdzono, że z powodu składania deklaracji „zerowych”, 10 podmiotów wykreślono z rejestru VAT UE z opóźnieniem wynoszącym od 3 do 24 miesięcy.

Podstawą dokonywanych wykreśleń z rejestru VAT UE były pisma pracowników komórki SKA, tj. „Karta informacyjna dotycząca wykreślenia z urzędu podatnika z rejestru jako podatnika VAT UE” akceptowane przez Zastępcę Naczelnika.

O wykreśleniach z rejestru podatników VAT – UE podatnicy zostali zawiadomieni pismem Naczelnika Urzędu Skarbowego, w dniu następnym po zamknięciu obowiązku podatkowego.

Badanie działań Urzędu w celu zidentyfikowania podmiotów do wykreślenia z rejestru podatników VAT UE oraz terminowości wykreślenia z rejestru podatników VAT UE wykazało, że przesłanki do wyrejestrowania podatnika z ww. rejestru podatników istniały znacznie wcześniej niż podjęte przez Urząd działania zmierzające do wykreślenia, tj. w 10 na 13 przypadków,

co stanowi 77% próby przyjętej do kontroli wykreślono z opóźnieniem, pozostałe 3 wykreślono w terminie.

– Badaniu poddano wszystkie podmioty z badanego rejestru także pod kątem istnienia przesłanek do wykreślenia z rejestru VAT na podstawie art. 96 ust. 9a pkt 3 ustawy o podatku od towarów i usług „Wykreśleniu z urzędu z rejestru jako podatnika VAT podlega podatnik, który składał przez 6 kolejnych miesięcy lub 2 kolejne kwartały deklaracje, o których mowa w art. 99 ust. 1, 2 lub 3, w których nie wykazał sprzedaży lub nabycia towarów i usług z kwotami podatku do odliczenia”.

Brak wyjaśnień podatnika uzasadniających składanie „zerowych” deklaracji stanowi przesłankę do wykreślenia z rejestru podatników VAT.

Spośród 13 spraw, w których podatnicy zostali wykreśleni z urzędu z rejestru VAT UE, 3 podmioty wykreślono z opóźnieniem z rejestru podatników VAT, na podstawie art. 96 ust. 9a pkt 3 a 7 podatników spełnia przesłanki do wykreślenia na podstawie art. 96 ust. 9a pkt 3, tj. 54% przyjętej do kontroli próby z raportu, a pozostałe 3 podmioty składają deklaracje VAT, wykazują sprzedaż lub nabycia towarów i usług.

W trakcie trwania kontroli omówiono ww. przypadki, spełniające przesłanki do wykreślenia na podstawie art. 96 ust. 9a pkt 3 ustawy o podatku od towarów i usług (7 podmiotów). W dniu 9 sierpnia 2019 r. kierownik Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Identyfikacji i Weryfikacji Poprawności Rejestracji Podatników wyjaśnił, że przeprowadził ponowną weryfikację wskazanych podmiotów. Dokonano wykreśleń i umieszczono w Bazie Podmiotów Szczególnych.

O wykreśleniach z rejestru podatników VAT dokonanych z inicjatywy Naczelnika Urzędu Skarbowego podatnicy zostali zawiadomieni odpowiednim pismem.

Zaniechanie w tym zakresie, tj. opóźnienia w wykreślaniu podatnika z rejestru jako podatnika VAT zgodnie z art. 96 ust. 9a pkt 3 ustawy o podatku od towarów i usług oraz podatników zarejestrowanych na potrzeby VAT UE zgodnie z art. 97 ust. 15 ww. ustawy, oraz brak niezwłocznej reakcji Urzędu Skarbowego może spowodować narażenie na uszczuplenie wpływów do budżetu państwa. Szybka reakcja w takich przypadkach jest bardzo istotna dla zapobiegania ewentualnym oszustwom podatkowym.

Stwierdzono, że zmaterializowały się ryzyka w zakresie braku bieżącego wykreślania podmiotów z rejestru podatników VAT, określone w Rejestrze ryzyk dotyczącym kontrolowanego Urzędu w 2018 r. na średnim poziomie istotności.

6. Prowadzone kontrole funkcjonalne w kontrolowanym zakresie i ich prawidłowość

Badanie przeprowadzono na podstawie okazanego Planu Kontroli Funkcjonalnej na 2018 r. i 2019 r. podpisanego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Środzie Wielkopolskiej w dniach 5 kwietnia 2018 r. i 8 kwietnia 2019 r. oraz przedłożonych *wyjaśnień na okoliczność sprawowanej kontroli funkcjonalnej* w Referacie Obsługi Bezpośredniej i Referacie Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Identyfikacji i Weryfikacji Poprawności Rejestracji Podatników.

Zagadnienie „Poprawność i terminowość pierwszej rejestracji dla potrzeb podatku od towarów i usług przez Naczelnika Urzędu Skarbowego, w oparciu o przepisy prawa i procedury Ministerstwa Finansów” zostało zawarte w priorytetach wskazanych przez kierownictwo Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu do kontroli funkcjonalnej na 2018 r. i 2019 r. w urzędach skarbowych i urzędzie celno-skarbowym województwa wielkopolskiego.

W planie kontroli funkcjonalnej na 2018 r. i 2019 r. w zakresie kontrolowanej tematyki zaplanowano:

2018 r.

- „Prawidłowość i terminowość wprowadzania danych rejestracyjnych do systemów informatycznych”.

W dniu 30 października 2018 r. przeprowadzono kontrolę funkcjonalną przewidzianą w planie na 2018 r. za II i III kwartał 2018 r.

W wyniku przeprowadzonej kontroli funkcjonalnej kierownik komórki SKA stwierdził uchybienia w postaci:

- 3 podmiotom otwarto obowiązek podatkowy po upływie 30 dni. Weryfikacja wskazała, iż opóźnienie związane było z oczekiwaniem na przeprowadzenie czynności weryfikacyjnych w terenie.

Zalecił pracownikom przeprowadzanie czynności weryfikacyjnych w terenie w obowiązujących terminach, tj. w terminie 30 dni od złożenia zgłoszenia rejestracyjnego.

2019 r.

- „Prawidłowość i terminowość ewidencjonowania zdarzeń w CRP KEP”,
- „Prawidłowość i terminowość ewidencjonowania i rejestrowania podatników”.

W zakresie realizacji kontroli funkcjonalnej zaplanowanej na 2019 r. Kierownik Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Identyfikacji i Weryfikacji Poprawności Rejestracji Podatników złożył wyjaśnienia.

Ponadto, przedstawił bieżące działania wobec komórki m.in. poprzez:

- comiesięczną analizę danych sprawozdawczych z ww. zakresu (Podmioty rejestrujące się do VAT – działania weryfikacyjne, Weryfikacja podmiotów składających deklaracje pomimo braku otwartych obowiązków podatkowych VAT, Podmioty rejestrujące się do VAT – terminowość, Wykreślenia z rejestru VAT UE – podmioty składające „zerowe” deklaracje, Podmioty z zawieszoną działalnością gospodarczą – wykreślenia z rejestru VAT),
- każdorazową analizę dokumentów rejestracyjnych, w tym protokołów z przeprowadzonych działań weryfikacyjnych w terenie; w przypadkach występowania niejasności bądź wątpliwości kierownik kontaktuje się z osobą przeprowadzającą wizję w celu uzyskania dodatkowych informacji lub zleca pracownikom podjęcie dodatkowych czynności weryfikacyjnych (kontakt z podatnikiem w celu uzyskania dodatkowych wyjaśnień lub dowodów, w pojedynczych sytuacjach przeprowadzana jest ponowna wizja),
- każdorazową analizę Kart informacyjnych dotyczących wykreślenia z urzędu podatników z rejestru jako podatnika VAT lub VAT-UE; kierownik każdorazowo weryfikuje podstawę prawną oraz spełnienie warunków do wykreślenia.

Mając na uwadze stwierdzone w wyniku kontroli Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu nieprawidłowości i uchybienia, stwierdzić należy, że w zakresie badanego obszaru nie wykorzystano w pełni narzędzia jakim jest kontrola funkcjonalna.

7. Uprawnienia do modułu SKORP aplikacji WRO-System

Zagadnienie zbadano w oparciu o listę aktualnych użytkowników aplikacji WRO-System posiadających uprawnienia do modułu SKORP.

Stwierdzono, iż uprawnienia do modułu SKORP nadane są adekwatnie do zadań powierzonych na zajmowanych stanowiskach w komórce SKA.

Podsumowując, w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości:

1. Wewnętrzna Procedura Postępowania Urzędu w kontrolowanym zakresie nie została zaktualizowana w związku z przekazaniem przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej przy piśmie z dnia 7 września 2017 r. nr DPP1.8622.9.2017, procedur z zakresu rejestracji.

2. Brak działań (7 na 13 przypadków) lub opóźnienia (3 na 13 przypadków) w podjęciu czynności zmierzających do wykreślenia podmiotów z rejestru VAT – art. 96 ust. 9a pkt 3 ustawy o podatku od towarów i usług.
3. W stosunku do 10 z 13 badanych podmiotów, podjęto ze znacznym opóźnieniem działania zmierzające do wykreślenia podmiotów z rejestru VAT UE z powodu złożenia za 3 kolejne miesiące lub kwartał deklaracji, w których podatnik nie wykazał sprzedaży, nabycia towarów lub usług z kwotami podatku do odliczenia (składania „zerowych” deklaracji VAT) – art. 97 ust. 15 ustawy o podatku od towarów i usług.
4. Opóźnienia w przekazywaniu do komórki karnej skarbowej (SKS) zawiadomień karnych sporządzanych w związku z nieterminowym złożeniem deklaracji dla podatku od towarów i usług.
5. Brak monitoringu wobec podmiotów zaliczonych do grupy wysokiego ryzyka, którzy od momentu zarejestrowania składają „zerowe” deklaracje i wymagają wykreślenia z rejestru podatku VAT.

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu ocenia działania Urzędu Skarbowego w skontrolowanym zakresie pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

**Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości
lub usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego urzędu**

Wobec stwierdzonych powyżej nieprawidłowości i uchybień Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zaleca :

1. Aktualizować obowiązujące w Urzędzie procedury wewnętrzne w zakresie zgodności z aktami prawnymi oraz wytycznymi.
2. Wykreślać niezwłocznie podmioty z rejestru VAT na podstawie art. 96 ust. 9a pkt 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.
3. Wykreślać niezwłocznie podmioty z rejestru podatników VAT UE na podstawie art. 97 ust. 15 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.
4. Nie dopuszczać do powstawania opóźnień w przekazywaniu do komórki karnej skarbowej (SKS) zawiadomień karnych sporządzanych w związku z nieterminowym złożeniem deklaracji dla podatku od towarów i usług, mając na względzie ich realizację w kontekście ewentualnego przedawnienia karalności czynu zabronionego.

5. Reagować bez zbędnej zwłoki na składanie deklaracji „zerowych” zwłaszcza jeżeli podatnik jest zaliczony do grupy podmiotów wysokiego ryzyka.
6. Przeprowadzić kontrolę funkcjonalną w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień w terminie 9 miesięcy od dnia udzielenia informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oraz zobowiązuje Naczelnika Urzędu Skarbowego do przekazania informacji o rezultatach wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Pouczenie

Stosownie do przepisu art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. nr 185, poz. 1092 ze zm.) i § 23 Zarządzenia nr 155/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego, Naczelnik Urzędu Skarbowego w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania z kontroli ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to jednak realizacji ustaleń kontroli.

Termin złożenia informacji

W przypadku stwierdzonych uchybień bądź nieprawidłowości w terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania z kontroli należy poinformować Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień.

PIECZĘĆ I PODPIS DYREKTORA IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ

DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
w Poznaniu
Agnieszka Szymankiewicz

.....
Pieczęć i podpis Dyrektora Izby Administracji Skarbowej

Otrzymują:

1. Egzemplarz nr 1 – Naczelnik kontrolowanego urzędu,
2. Egzemplarz nr 2 – strona kontrolująca celem włączenia do akt kontroli.